

Verslag 3^e GWSW Gebruikersoverleg

Dinsdag 14 oktober 2021, 14:30u-16:30u via MS Teams

Aanwezigen	Organisatie	Aanwezigen	Organisatie
Freek Verhoef	Den Haag	Bas van Dijck	Aa en Maas
John Peeters	Maasgouw	Jos van Deur	Arnhem
Ferry Kramer, <i>voorzitter</i>	Glissingen	Nico Jonker	Noordkop-gemeenten
Barry van Vulpen	Houten, Winnet	Arie Sturkenboom	Alphen aan den Rijn
André de Haan	Buren	Sven de Koning	Utrecht
Corné Helmons	HCI infra	Jordie Netten	Nelen Schuurmans
Afwezig			
Freddy ten Kate	Zwolle	Tiemen Verhoeks	BAR-gemeenten
George Bontjer	Ws. Rijn en IJssel	Tatiana Bogdanova	Het Waterschapshuis
Audrey Verbeek	Ws. Aa en Maas	Guido Schaepman	Ws. Rijnland
Rick Nijman	Waternet Amsterdam	Ton Butter	Zaanstad
Jaap Coorens	Leiden	Hans van Buggenum	BAR-gemeenten
Ronald van Pelt	Dordrecht	Marcel van Zutphen	Ws. Vechtstromen
Namens Stichting RIONED			
Yvonne Rietveld	Stichting RIONED	yvonne.rietveld@rioned.org	
Eric Oosterom	GWSW projectteam	eric.oosterom@rioned.org	

1. Welkom, mededelingen, agenda vaststellen.

Ferry Kramer opent de vergadering en verwelkomt iedereen. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld. Er zijn naast de afmeldingen geen mededelingen.

Geen opmerkingen over het verslag Gebruikersoverleg 11 mei 2021. Actiepunten allemaal opgevolgd of op de agenda van deze bijeenkomst. Extra verzoek: denk meer op hoofdlijnen.

2. Toepassingen GWSW – open microfoon voor ideeën, vragen en ontwikkelingen

Nico: Vraag aan iedereen over export naar GWSW. Hij heeft Hendrik Kingma gevraagd naar namenlijst export leidingen en knopen. Vanuit Kikker gaat het niet goed. Wat zijn jullie bevindingen? En kan RIONED dit meenemen naar het Leveranciersoverleg?

Reacties algemeen: Klopt dat niet altijd objecten/-typen meekomen. Gebruikers kunnen daar bij hun leverancier melding van maken. In de tussentijd kan het vaak zelf toegevoegd worden.

Freek: Niet duidelijk is wat we met elkaar afspreken wat we naar de GWSW server sturen. We moeten afspreken wat minimaal in OroX moet staan. Ik kan leveranciers er niet op aanspreken. Mijn beeld is dat de Cfk's niet zijn meegegroeid.

Eric: Uitgangspunt is dat beheersoftware hun volledige native dataset in een OroX-bestand kunnen exporteren, dus alles erin kwijt kunnen. Voor alles wat het GWSW nog niet afdekt maar wel een plek zou moeten hebben, ontvangt Stichting RIONED graag wijzigingsverzoeken. Omdat 'alles' vaag is, ook in de contractrelatie van gemeenten met hun softwareleverancier, hebben we conformiteitsklassen voor specifieke toepassingen. We hebben nu al geruime tijd 3 cfk's, maar er zijn wensen voor meer varianten. Graag realiseren we die nieuwe cfk's, horend bij specifieke use cases (o.m. PDOK-levering, inmeten, Kentallen/prognoses). Vaker krijgen we de vraag over een allesomvattende cfk, maar dat staat wat haaks op de focus van een cfk op een specifieke toepassing. Je kunt toetsen of je dataset voldoet aan alle beschikbare cfk's. Maar liever dus omgedraaid: je brondata moet volledig terug komen in het OroX bestand, dát is het criterium.

[Aanvulling: in de vergadering bleef dat onduidelijk, maar conformiteitsklassen groeien altijd mee met nieuwe versies van het GWSW. Dus voor concrete toepassingen zijn de cfk's weldegelijk als specificatie van de eisen aan software te hanteren.]

3 Doorontwikkeling GWSW-Geo en PDOK ontsluiting (toegelicht door Corné Helmons, projectleider GWSW-Geo)

Corné (Presentatie Corné is bijlage bij dit verslag): In de nieuwe GWSW versie zal Geo uitgebreid worden met voor meer objecten symbolen en stijlen. Plus verdere harmonisatie met NLCS. Bekijk het goed in de tervisielegging SVP!

Naast een specificatiedocument bood RIONED zowel stijlsets voor QGIS als ArcGIS. Eigenlijk is dat dubbelop, dus bij voorkeur leveren we maar één versie (het andere pakket kan die overigens ook inlezen en gebruiken).

Eric vult aan dat de voorkeur dan zal liggen bij QGIS, aangezien veel gemeenten maar ook waterschappen daarmee werken. Dat bleek ook uit een inventarisatie in mei 2021 ten behoeve van de BGT-inlooptabel. QGIS (versie 3.10 en hoger) is dominant, ArcGIS ook behoorlijk in gebruik, ArcMap en QGIS (oudere versies) zijn nog wel aanwezig maar gebruik daalt.

Corné vervolgt met toelichting op de aanpassingen in de PDOK publicatie Stedelijk water (riolering), te verwachten in Q1 2022: aansluitleidingen erbij als kaartlaag, polygonen Rioleringsgebieden, nieuwe GWSW-Geo toegepast en separaat de waterschapsdata ook onder thema Waterschappen (Afvalwaterketen) gepubliceerd met polygonen Zuiveringskringen.

Kort benoemde Corné ook nog de groei in geo-toepassingen (CAD/NLCS, 3D digital twins) waar GWSW-datasets ingezet worden. Er gebeurt veel moois.

Freek: PDOK is in 2d. Is er een vergelijkbaar platform voor 3d? Of is pdok uit te breiden met 3d?

Corné: Zoiets is er nog niet. De vraag is of het een landelijk voorziening gaat/moet komen.

Eric: Ik vraag na bij Kadaster wat hun visie hierop is.

Nico: Wanneer worden huisaansluiting ook zichtbaar in PDOK? O.a. buitendienst heeft interesse.

Eric: Dit is afhankelijk van de planning van Kadaster. Wij bieden onze data vanaf december aan, dan zal Kadaster hun datastraat daarop aanpassen. In Q1 moet dat gerealiseerd zijn.

Nico: Kunnen de servers dat aan?

Eric: Ja, de GWSW-server kan dat aan. Wel hebben we gekozen te werken met twee aparte OroX-bestanden voor hoofdriolering en aansluitleidingen.

Barry: We spreken nu over 2d en 3d. Hoe gaan we naar 4d data, dus tijd erbij?

Eric: Dat is zeker interessant, maar ook complex. GWSW is nu een as-is-model. Tijd is nodig voor projecten en levensfasen van onze objecten en systemen. Op dit moment zijn er nog geen landelijke metamodellen die het eenduidig mogelijk maken een sectormodel zoals het GWSW daarop in te richten. En het zou ongewenst zijn als Stichting RIONED dat soort zaken zelf zou moeten ontwikkelen en specificeren. We dringen dus landelijk aan op (meta)standaardisatie, waarbij wij test case kunnen zijn. Het zal dus ook onderdeel zijn van de bredere BOR standaardisatie met CROW, BIM-loket, Geonovum en anderen. Tempo is lastig in te schatten.

4 GWSW-Kentallen en GWSW-Hyd (toegelicht door Jordie Netten, projectleider GWSW-Kentallen en -Hyd)

Presentatie Jordie is bijlage bij dit verslag.

Jordie gaf toelichting op de implementatie van GWSW-Hyd en de lopende ontwikkeling van GWSW-Kentallen. In dat laatste wordt gespecificeerd welke data vanuit het gemeentelijke rioleringsbeheer nodig is voor afvalwaterprognoses. De werkgroep heeft die specificatie afgerond, en praktijktoetsing zal komende maanden plaatsvinden. Daarna is consultatie en vaststelling beoogd, en publicatie als onderdeel van GWSW versie 1.6 in juli 2022.

De data voor hydraulische rekenmodellen kan vanuit beheerbestanden op de GWSW-server gehaald worden en in HydX-formaat in rekensoftware ingelezen worden. De drie belangrijkste rekenpakketten D-HYDRO, Infoworks en 3Di hebben goed-werkende GWSW-HydX importfuncties.

Jordie: Wie heeft al ervaring met uitvraag in HydX?

Freek: Ja, wij gebruiken het met Netwerk Afvalwaterketen Delfland, met 10 gemeenten en waterschap in OAS en SSWs.

Nico: Bij onze SSW uitvraag (Noordkop, 4 gemeenten) was HydX leidend. Orox export uit Kikker ging niet goed, waardoor we het zelf hebben gedaan. Ik werk ook met Obsurv. Ook daar verliep het nog niet goed. Dus ook daar zelf aangeleverd. Leveranciers doen dus nog niet wat nodig is.

Freek: Ik herken dat. Het gaat mis bij de bijzondere voorzieningen en compartimenten. De beheerpakketten slaan het niet op de juiste manier op om het dan in OroX goed in te brengen.

Eric: Dit signaal herkennen we ook uit de Applicatietoetsing en Adviseurstraining. We nemen de zorgen mee naar het Leveranciersoverleg.

5. Diverse zaken ter informatie en voor reactie vanuit Stichting RIONED (toegelicht door Eric Oosterom, programmamanager)

- **Applicatietoetsing 2020/2021** - stand van zaken; Op alle beheerpakketten zijn tekortkomingen te melden, maar tegelijk zijn er flinke stappen gezet bij diverse leveranciers. Rapportage van de Toetsingsronde wordt verwacht in december 2021.
- **BORIUS (BOR-Informatie en Uitwisselstandaard)** met CROW – De ambitie is een BOR-brede semantische standaard te ontwikkelen, een GWSW voor alle objecten, systemen en beheerprocessen in de openbare ruimte. Komende maanden een verkenning om tot draagvlak en samenwerking te komen met kennispartners, overheden en koepels.
- Verkenning uitlevering rioleringsdata naar **Geo4OOV** – Verkenning loopt om rioleringsdata vanaf de GWSW-server te ontsluiten naar deze datavoorziening ten behoeve van Openbare Orde en Veiligheid (hulpdiensten, veiligheidsregio's). Lijkt technisch goed te realiseren.
- **Meedoen** met ontwikkeling GWSW-Gemalen, GWSW-Maatregelen, GWSW-Persleidingen, GWSW-Inmeten? Eric nodigde belangstellenden uit om mee te draaien in de betreffende werkgroepen.
- Veranderingen beheerorganisatie en -tooling – Er is afscheid genomen van Gellish als centrale modelleertaal en -aanpak voor het GWSW. Het gehele model en alle tooling werken nu in RDF. Parallel daaraan zijn nieuwe modelleurs opgeleid ter vervanging van Marinus Vonhof, die vanwege pensionering bij Sweco een andere rol krijgt bij het GWSW (maar wel betrokken blijft).
- **Releaseplanning**, zie <https://www.riool.net/applicaties/gegevenswoordenboek-stedelijk-water/huidige-versie-gsw-en-planning>

Freek: Vraag over Geo4OOV. Doen ze iets over meldingen wateroverlast? Kunnen we dat koppelen aan een put of een streng?

Eric: Geen idee, al verwacht ik het niet. Ik zal het bij het volgende contact vragen.

Nico: Project SSW. Waar horen duikers bij? Het waterschap of gemeente? Hoe gaat dat bij andere gemeenten? Hoe gaan jullie daarmee om?

Barry: Wij hebben ze als gemeente in de Basis database gezet.

Jordie: In de Baronie-gemeenten in West-Brabant speelt dit ook. Vaak registreren gemeenten ze.

Ferry: Gewoon in ons beheerprogramma opgenomen. Waarbij als criterium geldt: wie constructief beheerder is, heeft 'm in zijn pakket staan.

6. Rondvraag en sluiting

Geen vragen. Ferry sluit de vergadering af. Stichting RIONED zal in oktober 2022 een nieuw Gebruikersoverleg plannen. Mocht er behoefte zijn dan zou in mei/juni een extra overleg kunnen.